

УДК 72.012

ЗАДАЧІ ГАРМОНІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРНО-ПРЕДМЕТНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗА УМОВ ДИНАМІЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ

КАЩЕНКО Олександр, ПЛІСС Наталія

Київський національний університет будівництва і архітектури, Україна
kashchenko.ov@knuba.edu.ua, pliss.na@knuba.edu.ua

Розглянуто пропозиції щодо гармонізації архітектурно-предметного середовища на основі аналізу його трансформації – історичної еволюції і перспектив розвитку. Обґрунтовано формулювання задач синтезу образу архітектурно-предметного середовища при динамічному сприйнятті.

Ключові слова: архітектурно-предметне середовище, образ, візуальне сприйняття, гармонізація, динаміка.

ВСТУП

Найбільш вагомим фактором ідентифікації архітектурно-предметного середовища з позицій художньо-композиційної суті є його чуттєво-візуальний образ. Сучасне архітектурно-предметне середовище об'єктивно трансформується під впливом його доповнення, реконструкції, ревіталізації. Найголовнішим атрибутом втручання в історично сформований архітектурно-предметний простір є нове будівництво, транспортні споруди і засоби, малі архітектурні форми та елементи благоустрою. Суттєво впливає на зміну образу середовища його інформаційна насиченість у вигляді знаків візуальної інформації, зокрема, зовнішньої реклами, оформлення вітрин, колористики фасадів будівель, декоративних включень.

Конфлікт між необхідністю збереження особливостей історичної спадщини і модернізації архітектурного середовища потребує логічних прийомів його гармонізації чи синтезу віртуального образу оновлюваного архітектурно-предметного середовища в процесі його створення – проектування.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Образ об'єкта в процесі сприйняття формується на основі: умов сприйняття, аферентного синтезу, мотивації, активації, аспектації, тобто - стану об'єкта і суб'єкта спостереження, комплексного сприйняття середовища, зацікавленості, сконцентрованості на локальних елементах середовища [1]. На цій основі можна скласти логічну послідовність впливу різнопланових факторів на формування синтетичного образу архітектурно-предметного середовища.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

З розвитком теорії архітектури, зокрема композиції, питання візуального сприйняття архітектурно–предметного середовища як основи його естетичної оцінки мало розвиток від емпіричних методів до аналітично-композиційних підходів, а також – до розробки теорії естетичного сприйняття [2,3,4] та використання інформаційних технологій.

Якщо поширеним з дослідження процесу сприйняття середовища з статичної позиції, диференціація сприйняття форм, кольору, то нами ставиться задача дослідження особливостей сприйняття середовища в динаміці з урахуванням отримання інформації, яка інтегровано поєднує форму, структуру, колір.

Сприйняття в динаміці архітектурно-предметного середовища можна розглядати як послідовність дискретних картин, оскільки архітектурний простір в процесі його сприйняття поділяється на індивідуальний, камерний, віддалений, великий, величезний, безграничний [5]. Тому виникає актуальна задача перетворення (перетікання) одного виду простору в інший - тобто трансформація «глибинного» візуального простору. При цьому картина сприйняття змінюється від фонового характеру до конкретного, деталізованого. Трансформація кольору відбувається зміною ступеню його насиченості, яскравості [6]. Методично пропонується аналізувати структуру і колористику архітектурно–предметного середовища, здійснюючи аналіз існуючого середовища; доповнити, змінити в стилізованому вигляді його структуру з наступним зворотним відтворенням реалістичного стану.

Сучасне архітектурно-предметне середовище життєдіяльності людей – це результат розвитку людини, суспільства, науки і техніки, пізнання природи. Становлення архітектурно-предметного середовища є, власне, результатом прогресивно орієнтованої еволюції хаосу в організовану систему. Динаміка розвитку архітектурно-предметного середовища як складної інформаційної системи [7] пов'язана із – невизначеності) до становлення закономірних утворень з позицій функціональної досконалості та естетичної довершеності. Якщо функціональні якості архітектурно-предметного середовища оцінюються на основі логічного аналізу, то естетичні – на основі емпіричних інтуїтивних позицій, в першу чергу – візуального сприйняття.

ВИСНОВКИ

В процесі візуального сприйняття архітектурно-предметного середовища формується образ окремих об'єктів середовища і його в цілому, а також критерії естетичної оцінки.

Задачі образного відтворення архітектурно-предметного середовища можна поділити на дві групи:

- образ, сформований в процесі сприйняття існуючого середовища, задача «від об'єкта до образу»;
- образ віртуального середовища, що проектується, задача «від образу до об'єкта».

В зв'язку з цим виникає необхідність встановлення коефіцієнтів вагомості дії факторів форми, структури, кольору на формування комплексного візуального образу середовища.

В цілому передбачається створення віртуальної системи на основі формалізації архітектурно-предметного середовища та моделі його візуального сприйняття за умов статичності та динаміки глядача з урахуванням його цільової налаштованості та точкової (фіксаційної) чи розсіяної, блукаючої (вагаційної) уваги.

Аналіз такої системи дозволить оцінити архітектурно-предметне середовище з точки зору його гармонії за встановленими критеріями щодо композиції геометричних форм та колористики.

В першому і другому випадку встановлюється інформаційний зв'язок між об'єктом і суб'єктом сприйняття в ситуації статичного чи динамічного сприйняття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бенеш Г. Психологія. К.:Знання-Прес, 2007. 510 с.
2. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М.: Прогресс, 1974. 394 с.
3. Михайленко В.Е., Кащенко А.В. Природа - геометрия – архитектура. К.: Будівельник, 1988. 176 с.
4. Кащенко О.В., Овчарова О.В. Гармонізація архітектурного середовища на інформаційній основі. Сучасні проблеми архітектури і містобудування. 2002. №10. С.10–17.
5. Раннев В.Р. Интерьер. М.: Высш. шк., 1987. 232 с.
6. Кравец В.И. Колористическое формообразование в архитектуре. Харьков: Вища школа, 1987. 132 с.
7. Информационное общество: Сб. М.: ООО «Издательство Аст», 2004. 220 с.

KASHCHENKO O., PLISS N.

PROBLEMS OF HARMONIZATION OF ARCHITECTURAL-SUBJECT ENVIRONMENT UNDER DYNAMIC ACCEPTANCE

It is considered proposals for harmonization of architectural-object environment based on the analysis of its transformation - historical evolution and development prospects. The formulation of problems of image synthesis of architectural-object environment at dynamic perception is substantiated.

Key words: *architectural-object environment, image, visual perception, harmonization, dynamics.*